

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เนื่องจากการพยาบาลเป็นการนำวิทยาศาสตร์มาประยุกต์ จึงจัดเป็นวิชาอย่างหนึ่งที่คงอาศัยหลักวิชาการต่าง ๆ มาใช้ประกอบในการปฏิบัติพยาบาล และการปฏิบัติพยาบาลนั้นจะต้องมีการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงอยู่เสมอ ดังนั้นความรู้ที่จำเป็นและมีประโยชน์ต่อการพยาบาลจะต้องถูกนำมาสอนด้วยวิธีการต่าง ๆ ที่เหมาะสมและมีเหตุผล รวมทั้งเนื้อหาสาระที่จำเป็นต่อการศึกษายพยาบาล จะต้องสอดคล้องกับความรู้ที่ผู้สำเร็จการศึกษานำไปใช้เพื่อเป็นการเตรียมตัวก่อนสำเร็จออกไปปฏิบัติงาน ในบทบาทหน้าที่ของพยาบาลได้เป็นอย่างดี ความรู้ที่นักศึกษาพยาบาลจะได้รับนั้น อาจารย์ผู้สอนสามารถจัดให้ได้หลายวิธี เช่นจากการสอนในชั้นเรียนด้วยการบรรยาย หรือจากการศึกษาในตำราหรือจากการอภิปราย เป็นต้น

แมรี ไดเนิน (Mary Dineen) เขียนบทความเรื่องแนวโน้มปัจจุบันของการศึกษาพยาบาลในวิทยาลัย สรุปได้ใจความว่า การศึกษาพยาบาลก็เหมือนกับการศึกษาในวิชาอื่น ๆ ซึ่งได้รับอิทธิพลมาจากสังคมวัฒนธรรมต่าง ๆ เช่น จากภาวะเศรษฐกิจของประเทศ ความต้องการของประชาชนในด้านสังคมและสุขภาพ ความก้าวหน้าในเทคโนโลยีและการแพทย์ ทำให้การศึกษาเปลี่ยนแปลงไป การศึกษาพยาบาลจึงเน้นถึงความสำคัญของการศึกษาในวิทยาลัยและในระดับอุดมศึกษามากขึ้น จะเห็นได้จากปีค.ศ. 1967-1968 สหรัฐอเมริกามีโรงเรียนพยาบาล 1293 แห่งที่ผลิตนักเรียนออกไปเป็นพยาบาลวิชาชีพ ตลอดระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมา มีโรงเรียนเกิดขึ้นมากมาย เป็น โรงเรียนในระดับอนุปริญญา 207 แห่งที่ถูกเลิกไป และเป็น โรงเรียนในโปรแกรมระดับปริญญาตรีที่เกิดขึ้น มีจำนวน 292 แห่ง จากจำนวนตัวเลขดังกล่าว แสดงว่ามีจำนวนโรงเรียนพยาบาลในระดับอุดมศึกษาเพิ่มขึ้น โปรแกรมการศึกษาพยาบาลระดับปริญญาตรีที่เพิ่มขึ้นในปี ค.ศ. 1968 ในหลักสูตรได้มีการพัฒนาไปในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีต่าง ๆ มากขึ้น การสร้างหลักสูตรมีในรูปแบบหลายอย่าง ตัวอย่างเช่น มี

โรงเรียนพยาบาลส่วนมากใช้แนวคิดในเรื่องของการแก้ปัญหา (Problem Solving) มีการนำความต้องการพื้นฐานของมนุษย์มาพิจารณาใช้ โดยคำนึงถึงกลุ่มอายุและพิจารณาตามลักษณะต่าง ๆ ของมนุษย์เป็นหลักเพื่อนำมาประกอบเป็นขอบข่ายของการสร้างหลักสูตร การศึกษาพยาบาลในวิทยาลัยต่าง ๆ ทุกระดับจึงต้องการความเก่งกล้าสามารถมากขึ้น ดังนั้น ควรพยายามที่จะยกระดับคุณภาพพยาบาลให้ดีขึ้น เพื่อช่วยให้โปรแกรมการศึกษาพยาบาลมีคุณภาพดี การสอนแบบเดิมที่เคยปฏิบัติกันมานั้น ควรได้มีการประเมินผลและหาวิธีการสอนที่ใหม่ ๆ มาใช้ พร้อมกับความรู้จักนำสื่อการสอนใหม่มาประกอบการสอนได้อย่างเหมาะสม¹ และในความคิดเห็นของผู้วิจัยเห็นว่า การศึกษาพยาบาลในประเทศไทยก็มีแนวโน้มดังกล่าวนี้ เช่นกัน ดังนั้น การศึกษาพยาบาลจะมีความก้าวหน้า หรือมีคุณภาพที่ขึ้นอยู่กับการช่วยกันทำหน้าที่สอนอยู่ในวิชาชีพพยาบาลด้วย

จากคำกล่าวของ เคโซ สนวนานท์ และคณะ ที่กล่าวว่า

การศึกษาจะมีคุณภาพดี บังเกิดผลตามแนวทางที่วางไว้ นั้น ต้องอาศัยครูเป็นกำลังสำคัญ เพราะครูเป็นตัวจักรในการกำกับกระบวนการเรียนการสอน เพื่อสร้างสรรค์พัฒนาคนใหม่มีความสอดคล้องกับแนวโน้มของสังคม และประเทศชาติที่กำลังเปลี่ยนแปลง²

ดังนั้น เราจึงควรหันมาให้ความสนใจและทำการศึกษาเกี่ยวกับตัวครู อาจารย์ โดยเฉพาะในเรื่องของการสอนซึ่งถือว่าเป็นกิจกรรมหลักของครู

ลูลู วอล์ฟ แฮสเซินพลัก (Lulu Wolf Hassenplug) กล่าวว่า เป็นการยาก

¹Mary Dineen, "Current Trends in Collegiate Nursing Education," Nursing Outlook 17 (August 1969) : 22 - 24.

²เคโซ สนวนานท์ และคนอื่น ๆ, แนวทางไปสู่การศึกษาแผนใหม่ (พระนคร : โรงพิมพ์การช่างดุสิตศึกษา, 2500), หน้า 184-185, อ้างถึงใน สมบัติ พันธุ์คง, "บทบาทด้านวิชาการของอาจารย์พยาบาลในสถาบันการศึกษาพยาบาลในกรุงเทพมหานคร" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2500), หน้า 2.

ที่จะบรรยายว่าครูที่ดีมีลักษณะอย่างไร รู้ตัวว่าเป็นบุคคลที่เรารู้จักเขา เป็นบุคคลที่ประสบความสำเร็จในงานสูง บุคคลที่เราคุ้นเคยรู้จักดี และเป็นบุคคลที่เราเรียนหรือทำงานด้วยทุกวัน เป็นบุคคลที่ทำงานและสอนนักเรียนของคุณ และได้กล่าวถึงหน้าที่ของครูที่ดีไว้ว่าเป็นผู้ที่ช่วยเหลือให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง โดยเปรียบเทียบการศึกษาเสมือนเป็นการท่องเที่ยวไปเพื่อเสาะแสวงหาความฉลาดรอบรู้ ครูจึงเป็นผู้ที่ชี้แนะให้นักเรียนมองเห็นระยะทางที่จะไป ถ้านักเรียนมีการเตรียมหรือได้รับการสอนมาอย่างดี จะช่วยให้เขามีความสามารถค้นหาหนทางของการท่องเที่ยววันนั้นได้ โดยครูเป็นผู้คอยชี้แนะทางนั้นให้นักเรียนด้วยการให้เหตุผลจนเกิดความเข้าใจแจ่มชัดว่า เขาควรจะไปในแนวทางใด สำหรับนักเรียนที่ขาดความสนใจครูก็ควรกระตุ้นให้กำลังใจ ช่วยเหลือนักเรียนให้เหมาะสมกับความต้องการความช่วยเหลืออื่น ๆ¹

ครูจึงควรเป็นผู้ที่รู้จักอ่าน คิดและศึกษาค้นคว้าโดยไม่มีที่สิ้นสุด ความเจริญก้าวหน้าในวิชาความรู้ของครูจึงไม่ใช่เป็นเรื่องของความบังเอิญ แต่จะต้องมีการวางแผน ใ้รับคำแนะนำ และสะสมความรู้มา ดังนั้นการเตรียมครูในระดับปริญญาโทและปริญญาเอกจำเป็นต้องมีความรู้พื้นฐานในเรื่องการสอนและการทำวิจัย แต่การฝึกฝนตนเองทั้งในขณะปฏิบัติงานหรือนอกเวลาปฏิบัติงาน จะช่วยให้ครูมีความรู้และความชำนาญอย่างดี²

สำหรับสถาบันอุดมศึกษานั้น ปัจจัยสำคัญที่สุดที่จะทำให้สถาบันอุดมศึกษามีมาตรฐานการศึกษาสูงเพียงใดหรือไม่ก็คือ "คณาจารย์" เมื่อเกิดมีมหาวิทยาลัยแรก ๆ ขึ้นในโลกเมื่อประมาณ 800 ปีมาแล้ว มหาวิทยาลัยเหล่านั้นก็นับเรื่องคุณภาพของคณาจารย์เป็นสำคัญ จนถึงกับมีคำกล่าวว่า "คณาจารย์ที่เก่งกล้าสามารถคือจุดเริ่มต้นพัฒนาการของมหาวิทยาลัย" การวัดมาตรฐานของการศึกษาของมหาวิทยาลัยจึงมักจะถือเกณฑ์ว่า ถ้ามีคณาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิพร้อมเพียงทั้งด้านปริมาณและคุณภาพแล้วก็เป็นที่เชื่อถือได้ว่ามาตรฐานการศึกษาจะดีตามไป³

¹Lulu Wolf Hassenplug, "The Good Teacher," Nursing Outlook 13 (October 1965) : 24.

²Ibid., p.26.

³วิจิตร ศรีสอาน, "การรับรองมาตรฐานและวิทยฐานะสถาบันอุดมศึกษา," เอกสารประกอบคำบรรยายวิชาอุดมศึกษา (กรุงเทพมหานคร: หน่วยงานผลิตเอกสารคณะกรรมการ, 2521), หน้า 1. (อัครสำเนา)

แต่ในความเก่งกล่าสามารถของคณาจารย์นั้นไม่มีความหมายแต่เฉพาะการมีคุณวุฒิและความรู้สูง ควรรวมถึงความเก่งกล่าสามารถในด้านการสอนอีกด้วย คือมีความสามารถถ่ายทอดวิชาความรู้ต่าง ๆ ใ้ผู้เรียนได้อย่างดี ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในสิ่งที่เรียนและเกิดความสนใจ ตั้งใจเรียน เพื่อการศึกษาตนเองมากขึ้น ซึ่ง ธนิน ฐานพิทักษ์ ได้ให้ข้อคิดไว้ว่า "ครูที่ดีจะต้องเป็นผู้มีความรู้ดี มีการถ่ายทอดความรู้ดีและมีความประพฤดีดี"¹ ในความเป็นจริงมักพบเสมอว่าครูมีความรู้ดีซึ่งกว้างขวาง แต่ไม่สามารถทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในวิชาที่ตนเองสอนได้ นั่นคือมีความบกพร่องในการถ่ายทอดความรู้เช่นนี้จึงเป็นครูที่ดีไม่ได้ จะเห็นได้ว่าครูเป็นองค์ประกอบสำคัญของการเรียนการสอน แม้ตัวผู้เรียนจะเรียนไม่ดี หากมีความสนใจ แต่ถาครูมีความสามารถ ชอบปกครองต่าง ๆ ของนักเรียนก็จะได้รับการปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น เหมาะสมและสามารถอยู่ในสังคมได้เป็นสุขขึ้น

ป่วย อึ้งภากรณ์ กล่าวถึงหน้าที่รับผิดชอบในด้านการสอนของสถาบันอุดมศึกษาไว้ดังนี้

ในเรื่องการสอนเป็นหน้าที่แรกของสถาบันอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยจะทำหน้าที่สอนใดคือยอมอาศัยปัจจัยหลายประการ คือ อาจารย์ ทัศนคติของนักเรียน หลักสูตรวิธีสอน อุปกรณ์การสอน และระบบการบริหาร อาจารย์ในมหาวิทยาลัยที่จะสอนวิชาชั้นอุดมศึกษานั้น จำเป็นต้องมีคุณวุฒิสูง จึงจะสามารถถ่ายทอดศิลปวิทยาให้แก่ศิษย์ของตนได้คือ หากอาจารย์มีประสบการณ์ประกอบกับความรู้ทางวิชาการควบคู่กัน²

ปราณี สนิทวงศ์ กล่าวถึงหน้าที่อันสำคัญของครูก็คือ การสอน การอบรมและการแนะแนวทางให้แก่นักเรียน ฉะนั้นการสอนกับการเรียนจึงมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด ปัจจุบันนักเรียนมีใ้รรับความรู้จากครูอย่างเคียว นักเรียนจะต้องศึกษาค้นคว้า ทดลอง

¹ธนิน ฐานพิทักษ์, "รูปแบบครู," มิตรครู 15 (15 พฤศจิกายน 2516) : 17.

²ป่วย อึ้งภากรณ์, "ข้อคิดเรื่องอุดมศึกษา," วารสารครูศาสตร์ 1 (เมษายน-พฤษภาคม 2514) : 11.

ทำกิจกรรมและหาประสบการณ์ด้วยตนเอง แต่อย่างไรก็ตามครูก็ยังมีหน้าที่สอน และให้ความเข้าใจแก่นักเรียนในปัญหาต่าง ๆ ที่นักเรียนไม่สามารถแก้ได้สำเร็จ ครูบางคนมีความรู้สูง แต่ไม่สามารถถ่ายทอดความรู้ให้นักเรียนเข้าใจได้ ฉะนั้นครูที่ดีมีความสำเร็จในการสอนจะต้องรู้กลวิธีสอนและสามารถสอนให้นักเรียนเข้าใจแจ่มแจ้งด้วย ครูจึงควรมีความรู้ในสิ่งเหล่านี้คือ ความรู้ในวิชาที่สอน ความรู้ในวิชาครู คือรู้หลักการสอน วิธีสอน การจัดกิจกรรม และประสบการณ์ การทำและใช้อุปกรณ์การสอน มีความรู้ทางจิตวิทยาการศึกษา คือเข้าใจในพัฒนาการของนักเรียน การเรียนรู้ของนักเรียน และควรมีความรู้พิเศษที่จะช่วยให้นักเรียนก้าวหน้ายิ่งขึ้น¹

อาร์ เอส ปีเตอร์ส (R.S. Peters) เน้นให้เห็นถึงความสำคัญของทฤษฎีการศึกษาของครูว่า ความรู้ในเรื่องจิตวิทยา ประวัติศาสตร์และสังคมว่ามีผลต่อพฤติกรรมของครูและการจัดบริหารงานในโรงเรียน ครูไม่สามารถอาศัยประสบการณ์ สามัญสำนึกและการพูดสนทนาอย่างง่าย ๆ ถึงเนื้อหาวิชาที่สอน โดยไม่คำนึงถึงหลักการสอนที่ผู้เชี่ยวชาญได้แนะนำไว้ นอกจากนี้ควรเน้นถึงความสำคัญของการฝึกหัดปฏิบัติงานของครู (Training) และการศึกษาในวิชาความรู้ทั่วไป (Liberal Education) ซึ่งได้แก่วิชาปรัชญา จิตวิทยา ประวัติศาสตร์ และสังคม อาร์ เอส ปีเตอร์ส (R.S. Peters) ยังได้นำคำแนะนำของเคพเพิล (Keppel) ซึ่งเป็นอธิการบดีของโรงเรียนฝึกหัดครูมาเสนอว่า การเตรียมครูนั้นขึ้นอยู่กับส่วนประกอบสำคัญ 3 ประการ คือ ความรู้พื้นฐานทั่วไปทางการศึกษา การเข้าใจในวิชาการสาขาใดสาขาหนึ่งหรือมากกว่านั้น ซึ่งเป็นวิชาการที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียน และประการสุดท้ายการฝึกหัดการสอนรวมทั้งการฝึกหัดภายหลังสำเร็จการศึกษาไปแล้ว (Internship)²

¹ปราณี สนิทวงศ์, "การบรรยายหลักการสอน," จันทร์เกษม 106 (พฤษภาคม-มิถุนายน 2515) : 51.

²R.S. Peters, Education and the Education of Teachers (London : Routledge and Kegan Paul, 1977), pp.138-139.

จอห์น เอ อาร์ วิลสัน และคณะ (John A.R. Wilson and et al.) ได้เล่าถึง
 ความสำคัญของความรู้ทฤษฎีทางการศึกษาว่ามีบทบาทต่อการสอนอย่างไร โดยมีเนื้อหาสำคัญ
 พอสรุปได้ใจความว่า สมัยก่อนที่มีการบันทึกทางประวัติศาสตร์ เรื่องราวของการสอนเริ่มต้น
 จากการที่ผู้ใหญ่สอนเด็กแล้วมีผู้สังเกตการณ์หลายท่านได้สังเกตแล้วเขียนเรื่องเกี่ยวกับการมี
 ปฏิกริยาสัมพันธ์ต่อกันระหว่างครูผู้สอนและผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพขึ้น ตั้งแต่บัดนั้นมาประวัติทาง
 การศึกษาจึงมองเห็นถึงความสำคัญขงเรื่องการสอน ได้มีผู้คิดทฤษฎีการเรียนรู้ขึ้น มีเครื่องมือ
 ต่าง ๆ ในการตัดสินใจ และมีการใช้ทฤษฎีมาประกอบการสอนอย่างมีเหตุผล มากกว่าจะเป็น
 เรื่องการหยั่งรู้ การสอนจึงเป็นวิชาชีพซึ่งต้องใช้ความรู้มากขึ้น มีลักษณะคล้ายกับวิชาชีพแพทย์
 ในสมัยนี้ที่มีการเปลี่ยนจากการเรียนรู้โดยวิธีฝึกปฏิบัติมาให้ความสนใจในความรู้ทางวิทยาศาสตร์
 มากขึ้น เมื่อเปรียบเทียบความรู้ทางวิทยาศาสตร์ เป็นความรู้พื้นฐานเบื้องต้นของวิชาชีพแพทย์
 ความรู้พื้นฐานเบื้องต้นทางการสอนก็คือ ความรู้ในจิตวิทยาการเรียนรู้ ซึ่งเป็นความรู้ที่ช่วยให้
 ครูมีความเข้าใจในตัวนักเรียนได้มากขึ้น¹

จากหลักการและเหตุผลต่าง ๆ เหล่านี้ อาจารย์พยาบาลควรเป็นผู้มีความรู้ มี
 ความเข้าใจในเรื่องการสอน เพื่อจะได้สามารถทำหน้าที่และมีบทบาทด้านการสอนหรือกิจกรรม
 การสอนได้เหมาะสม และมีประสิทธิภาพ แต่เนื่องจากผู้วิจัยเคยทำหน้าที่ด้านการสอนมาก่อน
 โดยไม่มีพื้นความรู้วิชาการ และได้ประสบปัญหาเกี่ยวกับกิจกรรมการสอน ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องการ
 ที่จะศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมการสอนของอาจารย์พยาบาลในด้านการวางแผนและ
 เตรียมการสอน การดำเนินการสอนและการประเมินผล โดยศึกษาถึงปัจจัยต่าง ๆ เช่น สถาบัน
 การศึกษา ประสบการณ์การสอน คุณวุฒิครู ระดับการศึกษาว่าจะมีผลต่อความคิดเห็นเกี่ยว
 กับกิจกรรมการสอนของอาจารย์พยาบาลหรือไม่ ทั้งนี้เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุง และ

¹John A.R. Wilson; Mildred C. Robeck and William B. Michael, Psychological Foundations of Learning and Teaching (New York : McGraw-Hill Book Company, 1969), p.4.

ส่งเสริมสมรรถภาพด้านการสอนของอาจารย์พยาบาล อันจะมีส่วนช่วยทำให้การศึกษายาบาล บรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมการสอนของอาจารย์พยาบาลในสถานศึกษาพยาบาลในกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมการสอนของอาจารย์พยาบาลในสถานศึกษาพยาบาลในกรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตามตัวแปร ดังนี้
 - 2.1 สถานศึกษาพยาบาลทางสังกัด (สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ และนอกสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ)
 - 2.2 ประสบการณ์การสอน
 - 2.3 คุณวุฒิทางการศึกษา (อาจารย์ที่มีคุณวุฒิศู และไม่มีคุณวุฒิศู)
 - 2.4 ระดับการศึกษา (คุณวุฒิปริญญาตรีและคุณวุฒิปริญญาโท)
3. เพื่อศึกษาปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับกิจกรรมการสอนของอาจารย์พยาบาลในสถานศึกษาพยาบาลในกรุงเทพมหานคร

ปัญหา

1. อาจารย์พยาบาลในสถานศึกษาพยาบาลในกรุงเทพมหานคร โดยส่วนรวมมีความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมการสอนอย่างไร
2. อาจารย์พยาบาลในสถานศึกษาพยาบาลในกรุงเทพมหานคร ที่สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐและนอกสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐมีความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมการสอนแตกต่างกันหรือไม่
3. อาจารย์พยาบาลในสถานศึกษาพยาบาลในกรุงเทพมหานคร ที่มีประสบการณ์การสอน 1- 5 ปี และ 6 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมการสอนแตกต่างกันหรือไม่
4. อาจารย์พยาบาลในสถานศึกษาพยาบาลในกรุงเทพมหานครที่มีคุณวุฒิศูและไม่มี

คุณวุฒิครู มีความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมการสอนแตกต่างกันหรือไม่

5. อาจารย์พยาบาลในสถานศึกษาพยาบาลในกรุงเทพมหานครที่มีคุณวุฒิปริญญาตรี และคุณวุฒิปริญญาโท มีความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมการสอนแตกต่างกันหรือไม่

สมมติฐานการวิจัย

1. อาจารย์พยาบาลในสถานศึกษาพยาบาลในกรุงเทพมหานคร โดยส่วนรวมมีความคิดเห็นไปในทางนิมมาน

2. อาจารย์พยาบาลในสถานศึกษาพยาบาลในกรุงเทพมหานครที่สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐและนอกสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐมีความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมการสอนแตกต่างกัน

3. อาจารย์พยาบาลในสถานศึกษาพยาบาลในกรุงเทพมหานคร ที่มีประสบการณ์การสอน 1-5 ปี และ 6 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมการสอนแตกต่างกัน

4. อาจารย์พยาบาลในสถานศึกษาพยาบาลในกรุงเทพมหานครที่มีคุณวุฒิครูและไม่มีคุณวุฒิครู มีความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมการสอนแตกต่างกัน

5. อาจารย์พยาบาลในสถานศึกษาพยาบาลในกรุงเทพมหานครที่มีคุณวุฒิปริญญาตรี และคุณวุฒิปริญญาโทมีความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมการสอนแตกต่างกัน

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. การเรียนการสอนเป็นปรากฏการณ์ที่สลับซับซ้อน แต่ก็มีหลักการใช้เป็นแนวทางหรือขอบเขตถึงกิจกรรมการสอนได้

2. ผู้วิจัยเชื่อว่าผู้ตอบแบบสอบถามทุกคนตอบด้วยความจริงใจ สามารถเชื่อถือได้

ขอบเขตของการวิจัย

1. แบบสอบถามเพื่อทราบถึงความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมการสอนของอาจารย์พยาบาลที่สร้างขึ้นนี้ สร้างภายในขอบเขต 3 ด้าน ได้แก่ ด้านกิจกรรมการวางแผนและ

เตรียมการสอน คำานการคำานการสอน และคำานการประเมินผล

2. แบบสอบถามที่สร้างขึ้นนี้ใช้ใ้กับอาจารย์พยาบาลที่ทำหน้าที่คำานการสอน
ในภาคทฤษฎีหรือในภาคปฏิบัติ

คำานจำกัดความที่ใ้ใช้ในการวิจัย

สถานศึกษาพยาบาล หมายถึง สถาบันที่ทำหน้าที่สอน ใ้วิชาความรู้ทั้งทางคำาน
วิชาทั่วไปและวิชาชีพ ซึ่งผู้สำเร็จการศึกษาสามารถออกไปประกอบวิชาชีพพยาบาลได้

สถาบันสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ หมายถึง สถานศึกษาพยาบาลที่มีภาระ
หน้าที่และการบริหารงานคำานต่าง ๆ รวมถึงเรื่องการจัดทำหลักสูตรการศึกษาพยาบาลอยู่
ภายใต้กฎระเบียบและการคำานเนิงงานของมหาวิทยาลัย ใ้แก่ ภาควิชาพยาบาลศาสตร์
โรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี และคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

สถาบันนอกสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ หมายถึง สถานศึกษาพยาบาลที่มีภาระ
หน้าที่และการบริหารงานคำานต่าง ๆ รวมถึงเรื่องของการจัดทำหลักสูตรการศึกษาพยาบาล
โดยไม่ได้้อยู่ภายใต้กฎระเบียบและการคำานเนิงงานของมหาวิทยาลัย ใ้แก่ วิทยาลัยพยาบาล
เกื้อการุณย์ โรงเรียนพยาบาลคณาครรภ์และอนามัยทหารบก วิทยาลัยพยาบาลกรมตำรวจ
โรงเรียนพยาบาลคณาครรภ์และอนามัยทหารเรือ โรงเรียนพยาบาลคณาครรภ์และอนามัย
ทหารอากาศ และวิทยาลัยพยาบาลกรุงเทพ

อาจารย์พยาบาล หมายถึง บุคคลที่ทำหน้าที่คำานการ สอน วิชาทางการพยาบาลทั้ง
ในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ หรือทำหน้าที่สอนเฉพาะในภาคทฤษฎี และมีใบอนุญาตประกอบ
โรคศิลป์ สาขาการพยาบาล

กิจกรรมการสอน หมายถึง พฤติกรรมคำานการ สอนที่พึงปฏิบัติตามหลักการ อัน
ประกอบด้วยงานคำานต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

การวางแผนการเตรียมการสอน หมายถึง แนวการสอนที่คิดและจัดเตรียมไว้
ล่วงหน้าก่อนทำการสอน

การดำเนินการสอน หมายถึง กิจกรรมชั้นปฏิบัติการสอนจริง ๆ ในชั้นเรียน นับตั้งแต่ครู นักเรียน สื่อการสอนต่าง ๆ มาพร้อมกันในชั้นเรียนเรียบร้อยแล้ว

การประเมินผล หมายถึง การประเมินทั้งในเรื่องของแผนงาน กิจกรรม ต่าง ๆ และผลการเรียนการสอน

วิชาครู หมายถึง วิชาที่เป็นความรู้พื้นฐานที่นำมาใช้เป็นแนวทางในการสอนของ ครู ได้แก่ วิชาจิตวิทยาการศึกษา การเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล และอื่น ๆ

ความคิดเห็น หมายถึง ความรู้สึกส่วนบุคคลของอาจารย์พยาบาลที่มีต่อกิจกรรม การสอนว่า กิจกรรมเหล่านั้นคิดว่าควรจะทำอย่างไร ทั้งนี้ไม่คำนึงถึงว่าตามสภาพแท้จริง อาจารย์พยาบาลจะทำได้กระทำกิจกรรมหรือไม่ ความรู้สึกเกิดจากพื้นฐานข้อเท็จจริงและ ประสบการณ์ของบุคคลนั้น

อาจารย์พยาบาลที่ไม่มีคุณวุฒิครู หมายถึง อาจารย์พยาบาลที่สำเร็จการศึกษาพยาบาล พื้นฐานทุกระดับ ไม่ได้รับการศึกษาในสาขาวิชาชีพครู และไม่มีคุณวุฒิทางการศึกษา

อาจารย์พยาบาลที่มีคุณวุฒิครู หมายถึง อาจารย์พยาบาลที่สำเร็จการศึกษาพยาบาล พื้นฐานทุกระดับ และได้รับการศึกษาในสาขาวิชาชีพครู มีคุณวุฒิทางการศึกษา ได้แก่ ประกาศนียบัตรครูพยาบาล ครูศาสตรบัณฑิต การศึกษามัธยมศึกษา

ความคิดเห็นไปในทางนิมาน หมายถึง ความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมการสอนเป็นไปในทางที่ถูกต้องมาก

ความคิดเห็นไปในทางนิเสธ หมายถึง ความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมการสอนเป็นไปในทางที่ถูกต้องน้อย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. เพื่อทราบถึงความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมการสอนของอาจารย์พยาบาลในสถานศึกษาพยาบาลในกรุงเทพมหานคร
2. ทำให้ทราบถึงความต้องการและปัญหาของอาจารย์พยาบาลในกิจกรรมการสอน เพื่อจะได้หาวิธีแก้ไขและขจัดปัญหา ตลอดจนค้นหาทางช่วยให้ความต้องการนั้นบรรลุผล
3. เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุง ส่งเสริมสมรรถภาพของอาจารย์พยาบาลในด้านกิจกรรมการสอนให้ดีขึ้นและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
4. เพื่อให้ผู้บริหารของสถานศึกษาพยาบาลได้นำผลการวิจัยนี้ ไปปรับปรุงการบริหารงานของสถาบัน และใช้เป็นเกณฑ์อย่างหนึ่งในการพิจารณาคัดเลือกบุคลากรที่จะเข้ามาทำหน้าที่เป็นอาจารย์พยาบาล

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย